

Havsanemon

Andvakia parva

Rödlistekategori: Akut hotad (CR)

Fotograf: Kent Lundin, Göteborgs naturhistoriska museum

Varför är arten rödlistad?

Havsanemonen *Andvakia parva* är endast påträffad i svenska vatten, på en lokal vid ett ögonkorallrev utanför Väderöarna. Arten beskrevs från denna plats 1940, men har sedan dess inte påträffats. Revet är sedan länge förstört av bottentråkning och det är således möjligt att arten är försvunnen. Dock har ingen riktad eftersökning gjorts, därtill är gruppen dåligt studerad överlag och expertisen fåtalig. Dataosäkerheten är så pass stor att arten hamnar i rödlistningskategorierna *Akut hotad* (CR) till *Nationellt utdöd* (RE) beroende på vilka rimliga värden bedömningen görs. Baserat på de troligaste värdena hamnar arten i kategorin *Akut hotad* (CR)

Ekologi

Andvakia parva är en liten havsanemon som tillsammans med en annan anemon - *Octineon suecicum* – beskrevs från en 50–60 m djup lokal nordost om Väderöarna år 1940. Arterna hittades sittande på sten och döda skal vid det ögonkorallrev som förr fanns på platsen. Båda arterna är endast kända från denna lokal, och har inte påträffats sedan dess. Typmaterialet av arten finns i några små burkar på Göteborgs naturhistoriska museum och Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm.

Hotfaktorer

Från svenska vatten finns tre kända rev av ögonkorall, av vilket det rev där *Andvakia parva* påträffades var ett. Två av reven har under 1900-talet utplånats av bottentråkning och består idag endast av dött korallgrus. Det enda återstående revet, som ligger på drygt 80 meters djup i Säck-enområdet nordväst om Strömstad, består av upp till meterhöga klumpar som ligger utspridda på ett 300 – 500 m² stort område. Revets ålder har uppmätts med daterade sedimentproppar till minst 3000 år. Möjligen kan det också finnas levande ögonkorall någonstans i de djupa sprick-

systemen på havsbotten utanför Väderöarna, vilket framtida undersökningar får utvisa. Dessvärre är även Säckerevet svårt sargat av trålning, och trots att området sedan 2001 är fredat så har åverkan av trålning observerats under senare år.

Åtgärder

I dagsläget vet vi inte om arten överhuvudtaget finns kvar i svenska vatten. För att utröna detta behövs undersökningar med hjälp av icke-destruktiv teknik, t.ex. fjärrstyrd undervattenskamera.

Övrigt

Ögonkorallen, *Lophelia pertusa*, är en viktig nyckelart som skapar en helt egen biotop. Unga kolonier etablerar sig bara på hårt underlag, men kan med tiden växa ut på mjukare botten. Ögonkorallen skapar därmed nya möjligheter för andra arter av hårbottenlevande djur att finna lämpliga substrat. Ett stort antal djurarter är helt knutna till reven och lever endast i den livsmiljön. I svenska vatten har över 300 associerade arter identifierats vid reven av ögonkorall, detta trots att flera artrika djurgrupper som lever där ännu inte har studerats närmare taxonomiskt. Det totala antalet identifierade djurarter på ögonkorallrev i nordöstra Atlanten anges till över 1100.

Andvakia parva representerar en av flera arter av marina ryggradslösa djur som endast är påträffade i svenska vatten. I dagsläget vet vi inte om arterna finns kvar – här, eller någon annanstans – eller om de försvunnit för gott. Brist på eftersök i kombination med brist på tillgänglig expertis gör det extremt svårt att bedöma arternas status.